

Bài 11: THỰC HÀNH: QUAN SÁT PHẪU DIỆN ĐẤT**I. MỤC TIÊU:**

Học xong bài này, Hs cần đạt được:

1. Phân biệt được các tầng trên phễu diễn đất.
2. Quan sát, nhận xét các tầng trên phễu diễn đất.
3. Rèn luyện tính cẩn thận, khéo léo, nghiêm túc trong hoạt động khoa học.

II. NỘI DUNG CHUẨN BỊ

1. Tranh vẽ (in) phễu diện đất của vài loại đất diễn hình: đất lúa, đất đồi núi, đất trồng hoa màu (không ngập nước).
2. Đào sẵn một phễu diện đất, có bề mặt lát cát để quan sát
3. Dao, thước, xẻng (thuổng), dùng trong trường hợp có phễu diện đất để quan sát.

III. HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN BÀI GIẢNG

Bài thực hành này có 2 hình thức thực hiện phụ thuộc vào việc có phễu diễn đất để quan sát hay không. Nếu trường học ở vùng thành phố, không có điều kiện đào phễu diện để Hs thực hành quan sát, Gv có thể tổ chức bài này ở trong lớp với những tranh ảnh về cấu tạo mặt cắt của phễu diện một vài loại đất diễn hình giúp Hs tập quan sát nhận xét phễu diện đất theo yêu cầu của bài học.

Bài thực hành này có thể thực hiện như sau:

Hoạt động của Gv	Hoạt động của Hs	Phương tiện dạy và học
Hoạt động 1: Giới thiệu bài học		
- Giới thiệu nội dung bài học + Chuẩn bị bề mặt phễu diện để quan sát tốt nhất. + Xác định các tầng của phễu diện đất + Mô tả quan sát phễu diện đất	- Nghe và ghi chép tóm tắt nội dung bài học. - Nắm mục tiêu bài học để định hướng cho hoạt động của bản thân trong giờ học.	

- Giới thiệu mục tiêu bài học		
Hoạt động 2: Gv trình diễn kỹ năng		
- Nếu thực hành ngoài trời (có phẫu diện đất để quan sát) + Cầm dao (xẻng) cào nhẹ lớp đất mặt của phẫu diện từ trên bề mặt xuống đáy, làm rõ bề mặt quan sát. + Xác định tầng đất. Căn cứ màu sắc, độ xốp, thành phần cấu tạo của từng tầng đất để xác định các tầng. Dùng thước đo bề dày mỗi tầng. Gv vừa giảng giải vừa dùng thước đo tượng trưng một tầng nào đó (nên đo tầng trên cùng, hs dễ quan sát). + Mô tả đặc điểm phẫu diện. Gv chỉ cho Hs thấy và cùng quan sát tầng trên cùng của phẫu diện. Ví dụ: ở tầng canh tác có nhiều rễ cây, nhiều chất hữu cơ chưa phân giải, có giun thành phần cơ giới trung bình, đấtơi xốp. - Nếu thực hành tại lớp với những tranh ảnh mô tả phẫu diện một số loại đất điển hình. + Gv giới thiệu nội dung quan sát ở từng bước của quy trình thực hành.	- Quan sát từng thao tác của Gv cũng như quan sát mặt cắt phẫu diện. - Nghe những lời chỉ dẫn những nội dung cần làm ở từng bước trong quy trình quan sát phẫu diện đất. - Theo dõi cách làm của Gv và những lời mô tả phẫu diện trên	Dao, xẻng, thước đo, giấy bút Tranh ảnh mô tả các

Gv dùng một tranh phễu diện và tiến hành quan sát cụ thể, đo độ dày từng tầng đất, mô tả chi tiết những đặc điểm của các tầng đất. Vừa quan sát, vừa hướng dẫn chi tiết để Hs thấy được những đặc điểm trên phễu diện (qua bức tranh). + Sau khi quan sát , mô tả xong, Gv lưu ý Hs phải vẽ lại phễu diện, ghi chép đầy đủ, chi tiết.	bức tranh.	phễu diện đất.
---	------------	----------------

Hoạt động 3: Thực hành quan sát mô tả phễu diện đất

- Nếu thực hành ngoài trời: Gv bố trí lần lượt các nhóm quan sát phễu diện đất. Tuỳ theo số nhóm mà bố trí thời gian thích hợp cho mỗi nhóm. Lưu ý các nhóm Hs quan sát kỹ theo nội dung Gv hướng dẫn và ghi chép đầy đủ. Theo dõi quan sát hoạt động của từng nhóm, có điều gì cần uốn nắn, chỉnh sửa, nhắc nhở luôn để Hs thực hiện đúng.	- Các nhóm tuân tự quan sát phễu diện đất theo hướng dẫn của Gv. Trong khi quan sát nhớ ghi chép cẩn thận những nội dung đã được hướng dẫn cụ thể là: + Đo độ sâu mỗi tầng đất + Mô tả , nhận xét kỹ từ màu sắc, độ chặt, thành phần cơ giới, các thành phần chủ yếu trong mỗi tầng sinh vật, xác hữu cơ, đất sỏi đá. Các nhóm có thể bố trí: một thư ký để ghi chép, một quan sát chính, số còn lại vừa quan sát, vừa	
---	--	--

-Nếu phải thực hành trong lớp học: + Giới thiệu một số tranh mô tả các phẫu diện đất điển hình. + Yêu cầu các nhóm tiến hành các bước trong quy trình thực hành như đã hướng dẫn (chỉ khác là quan sát phẫu diện đất qua hình vẽ)	phát hiện bổ sung ý kiến của quan sát chính vừa thông báo cho thư ký ghi chép. - Quan sát phẫu diện đất qua tranh vẽ theo các nội dung: + Xác định các tầng, đo chiều sâu mỗi tầng. + Mô tả chi tiết đặc điểm mỗi tầng đất (màu sắc, các thành phần trong đất: đất sỏi cát, rễ cây, ...) - Ghi chép đầy đủ vào các mẫu bảng cho trong SGK. - Mỗi nhóm thực hành quan sát 2 phẫu diện đất khác nhau (qua tranh ảnh)	Tranh ảnh mô tả các phẫu diện đất
Hoạt động 4: Tổng kết, kiểm tra đánh giá		
- Hướng dẫn các nhóm tự kiểm tra đánh giá kết quả: + Quan sát tỉ mỉ, chính xác, chi tiết phẫu diện (6 điểm) + Thực hiện đúng quy trình quan sát phẫu diện đất (2 điểm). + Tinh thần thái độ học tập nghiêm túc (2 điểm) - Căn cứ kết quả tự đánh giá của hs, Gv xem xét và cho điểm bài thực hành.	- Các nhóm chỉnh sửa phần báo cáo kết quả quan sát phẫu diện đất của nhóm mình. - Kiểm tra đánh giá chéo giữa các nhóm. - Nộp báo cáo thực hành cho Gv đánh giá.	